

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

**VZDELÁVANÍM
PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH
RÓMSKÝCH KOMUNÍT**

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Kód ITMS: 26130130051

číslo zmluvy: OPV/24/2011

Metodicko – pedagogické centrum

Národný projekt

**VZDELÁVANÍM PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH RÓMSKÝCH KOMUNÍT**

Mgr. Anna Krušinská

Jeseň v záhrade a doma

Vydavateľ: Metodicko-pedagogické centrum,
Ševčenkova 11, 850 01 Bratislava
Autor UZ: Mgr. Anna Krušinská
Kontakt na autora UZ: annakrusinska@centrum.sk
Názov: **Jeseň v záhrade a doma**
Rok vytvorenia: 2014
Oponentský posudok vypracoval: Mgr. Klajbanová Marta

ISBN 978-80-565-0282-2

Tento učebný zdroj bol vytvorený z prostriedkov projektu Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inklúzii marginalizovaných rómskych komunít. Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov Európskej únie.

Text neprešiel štylistickou ani grafickou úpravou.

OBSAH:

- 1. Pracovní list – prichádza jeseň**
- 2. Maľovanie na sklo**

Prichádza jeseň

Pracovný list

1. Prečítaj si text

Prichádza jeseň. Vietor pofukuje, slnečné lúče sa častejšie skrývajú za obláčiky a stromy zhadzujú svoje šaty. Lístie mení svoje farby. V lesoch pod smrekmi nájdeme jedlé ale aj jedovaté hříby. Dubáky a muchotrávky vykukujú spod machu. Lastovičky odlietajú do teplých krajín. Z ovocných stromov zbierame jabĺčka a hrušky. Z pôdy vyberáme mrkvu, zemiaky aj cviklu.

Vietor odfúkol niekoľko obrázkov. Do prázdnych okienok nakreslí obrázky, ktoré sa stratili.

Po lete prichádza jeseň. Vietor silnejšie fúka .

Spoza oblakov vykukuje . Zelené listy

menia svoje farby. Pod stromami

nájdeme červené a chutné .

odlietajú do letných krajov. Z ovocných

stromov zbierame a .

Na zimu si uskladňujeme , aj

2. Pohrajme sa s básničkami a rýmom:

Už je pole holé, pusté,
zajko sedí pri .....
Šarkan letí, nemá perie,
kamže letí, kam sa berie?

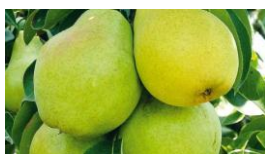

Čože sa to porobilo,
čo sa mohlo stať?
..... je ustaté,
už nevládze hriať.
Mama vraví, že sa treba
lepšie obliekať.

Jeseň

Na známosť sa všetkým dáva,
v jeseni lístie opadáva.
Šu-šu, šumia vetvičky,
vraj naplnia košíčky.
Slniečko sa raduje,
..... s vetrom tancuje.
Hop-cup, hop-cup tralala,
jeseň dary rozdáva.

Jesenné ovocie

Keď sú ....., už je jeseň,
my to dobre vieme,
skôr ako ich ochutnáme si ich umyjeme.
Keď sú ....., už je jeseň,
my to dobre vieme,
skôr ako ich ochutnáme si ich umyjeme.
Keď je ....., už je jeseň,
my to dobre vieme,
skôr ako ich ochutnáme si ich umyjeme.

3. Maľované listy na jesennom strome:

Na jesenný strom dokreslí listy, ktoré sa ukryli v koši.

4. Tajnička s hádankou

Už jablčko sčervenelo, už je pusté pole, padá lístok za lístočkom, už sú stráné holé. (jeseň)

J					Zvieratko s pichliačmi /Ježko/
	E				Nástroj na zametanie /Metla/
		S			Hudobný nástroj /Husle/
			E		Jeden z prstov /Palec/
				Ň	Veľký bodavý hmyz /Sršeň/

5. Jesenné počasie – vymaľuj správnu odpoveď

	Búrka	Dážď	Opaľo- vanie	Hmly
	Stude- né ráno	1.sep- tember	Kvitnú stromy	Prilietajú lasto- vičky
JESEŇ	Dozrie- vajú jablká	Opadá- vajú listy	Snežien ky	Šarkany
	Stavanie snehu- liaka	Blíži sa leto	Prázdni -ny	Horú- čava

6. Pieseň o jeseni:

Javorový list

Ej , hory moje, hory,
čo to vo vás horí?
Čože by horelo?
javorové drevo.

Ej, a vy hory, hory,
Obráťte sa bokom.
Nech milého vidím
Aspoň jedným okom.

Ej javor, javor zelený,
čo si tak smutný v jeseni?
Akože nemám smutný byť,
keď zo mňa spadol kvet i list.

7. Hádanky s omal'ovánkou

Odíde a zase príde;
bez murára, bez tesára
vystavia si dom, pobýva si v ňom,
a po čase — hybaj zase! nechá pustý dom. /lastovička/

Stromček ich má ako hrachu,
rastú pod ním, rastú v machu.
Na jeseň ich pozbierame,
do kuchyne poznášame. (huby)

Mám jedného kamaráta
vždy, keď prší , zvolám rata.
Rozpestriem ho, vždy je rád,
že nad hlavou smie mi stať
Čo je to? /Dáždnik/

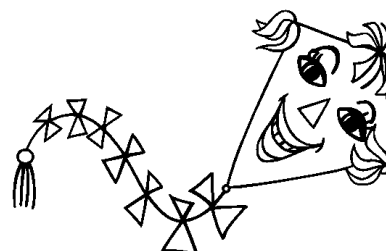

Závidí mu každý chvost,
pestrý je a dlhý dost',
k oblakom už rýchlo pláva
nám na zemi z výšky máva.

Čo je to? /Šarkan/

Pestré farby zrazu majú,
na zem tíško dosadajú.
Zamávajú stromom raz,
odfúkne ich vietor zas

8. Napíš, čo vieš o JESENI.

- Počasie

.....
.....
.....

- Príroda

.....
.....
.....

- Oblečenie

.....
.....
.....

- Zber úrody

.....
.....
.....

9. Obrázkové čítanie:

Jeseň

Na jeseň odlietajú

. Počasie je

. Zo

opadávajú

a dozrieva na nich

. V záhradách zbierame

. Na poliach orú

.

púšťajú

Z tekvic vyrezávajú

. Z

vyrábajú panáčikov Tešíme sa na

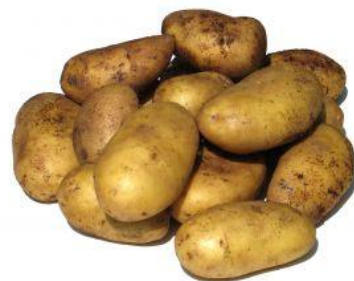
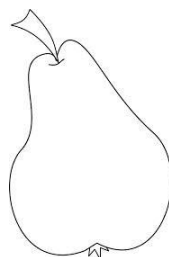
jesenné prázdniny.

10. Jesenné plody, ich zber a spracovanie

Farebne pospájaj rodinky:

Jablko

červenou

Hruška

zelenou

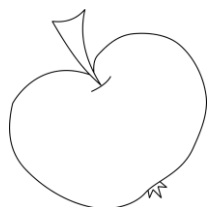

Dubák

hnedom

Zemiaky

modrou

11. Liečivé rastlinky

Púpava lekárska:

Púpava zbieraná včasne na jar je vhodná na prípravu šalátov a je plná vitamínov . Tak isto odstraňuje svrbenie kože, lišaje, vyrážky a prečisťuje žalúdok. Staré knihy uvádzajú, že ženy si z byliny a koreňa pripravovali zápar na skrášľovanie pleti. Starostlivo si s ním umývali oči a tvár a dúfali, že sa im tým podarí zjasniť tvár. Robíme z nej aj med.

Podbeľ liečivý: Jeho výťažky majú široké využitie aj v kozmetike ako prídavky do pleťových vôd a krémov pre mastnú pleť. Na výrobu domáceho liečiva sa zbierajú kvietky a listy. Je vhodný pri suchom kašli a astme.

Prvosienka jarná:

Patrí k prvým jarným bylinkám. Sirup z kvetov uľahčuje vykašliavanie, zmierňuje dráždenie na kašeľ. Čaj z listov pomáha proti nespavosti.. Surové listy sa pridávajú do šalátov.

Harmanček pravý: V liečiteľstve sa harmanček používa na čaje, odvary a tinktúry.

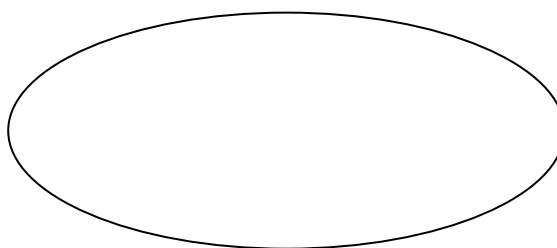
Pôsobí proti nadúvaniu, proti krčom a ekzémom.

12. Vypracuj podľa zadania:

Doplňaj, podľa predchádzajúceho textu:

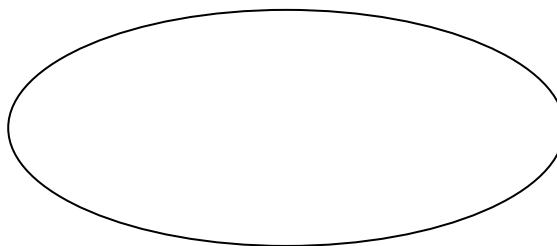
..... zbieraná včasne na jar je vhodná na prípravu ..... a je plná vitamínov . Tak isto odstraňuje svrbenie kože, lišaje, vyrážky a prečisťuje ..... Staré ..... uvádzajú, že ženy si z byliny a koreňa pripravovali zápar na skrášľovanie pleti. Starostlivo si s ním umývali ..... a ..... a dúfali, že sa im tým podarí zjasniť tvár. Robíme z nej aj .....

Nakreslí túto liečivú rastlinku:

..... V liečiteľstve sa ..... používa na čaje, odvary a tinktúry. Pôsobí proti nadúvaniu, proti krčom a ekzémom.

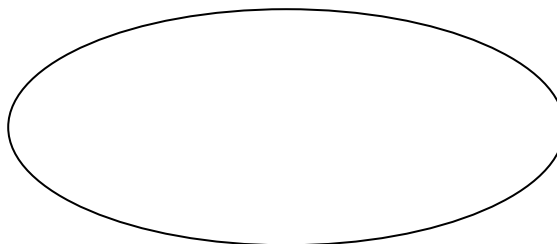
Nakreslí túto liečivú rastlinku:

Prvosienka jarná:

Patrí k prvým jarným bylinkám. Sirup z ..... uľahčuje vykašliavanie, zmiernuje dráždenie na..... Čaj z listov pomáha proti ..... Surové listy sa pridávajú do šalátov.

Nakreslí túto liečivú rastlinku:

2. Maľovanie na sklo:

Zlupovacie farby na sklo môžu používať už aj malé deti. Farby sa nanášajú priamo z fľaštičky vytlačaním. Podľa šikovnosti detí môžeme farby aj miešať.

Pri kreslení farbami na sklo treba dodržať zásadu, že treba najskôr nakresliť obrysy a nakoniec detaily obrázka. Prednosťou kreslenia, alebo maľby je to, že vás zaujme hneď od začiatku. Majme na mysli a veďme deti k tomu, že „Každé umenie si vyžaduje čas, usilovnosť a trpezlivosť“.

Postup:

1. Výber motívu

Pri téme Jeseň som zvolila maľovanie na sklo, kde nejde len o to, namaľovať si vlastný obrázok, ale potešiť ním svoju mamičku, otecka, starkú a pod. Túto činnosť môžeme robiť kedykoľvek, ak si zvolíme inú tému. Je to Deň Matiek, Deň Otcov alebo iba tak, ak chceme niekoho potešiť.

My ho použijeme, ako rozlíšenie pohárov na sušené ovocie, sušené huby, usušené liečivé rastlinky a iné.

2. Príprava makiet

Predlohu – maketu si buď vytlačíme alebo nakreslíme na papier. Pri téme jeseň som vybrala predlohu dubáčky, prvosienku jarnú, čajovú súpravu na sušené ovocie a papriku. Na

internete nájdeme veľké množstvo námetov, vyhľadávať ich môžu aj deti, ktoré sa vo sfére omaľovaniiek pohybujú hravo. Predlohu si upravíme, podľa veľkosti, ktorú potrebujeme.

3. Príprava materiálu

Pri maľovaní na sklo používame farby na sklo – ktorých je v súčasnej dobe na trhu pomerne mnoho. Sú cenovo drahšie, ale výsledok stojí zato. Sú to farby, ktoré po zaschnutí môžeme zlupnúť a nalepiť na hladký povrch / napr. chladnička, sklenený pohár, hrnček, zrkadlo, obkladačky, dokonca aj auto a vlastne kdekoľvek /. Ak sa nám obrázok prestane páčiť, jednoducho ho zlúpeme a nalepíme niekam inam.

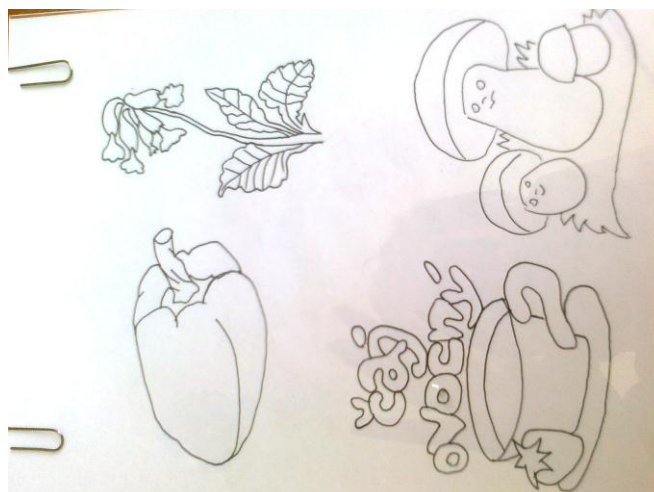
Čo budeme potrebovať:

1. **Priehľadná fólia** – ja používam aj euroobaly, ktoré sú lacnejšie a dostupnejšie a bez problémov dokážeme hotový obrázok zlúpnúť
2. **Obrysovú kontúru** - je to trošku hustejšia farba, ktorá zabraňuje rozlietaniu farby. Pomocou nej vytvoríme obrysy obrázka. Najčastejšie je to čierna, ale môžeme použiť aj zlatú, striebornú, medenú príp. priesvitnú.
3. **Maketa – predloha**
4. **Farby na sklo**
5. **Sklenené poháre na zatváranie** – dnes máme doma nespočetné množstvo uzatváracích pohárov od kompótov, lekvárov, kávy a pod. Tieto môžeme využiť ako nádoby na uskladnenie rôznych druhov sušených rastlín, potravín a pod.

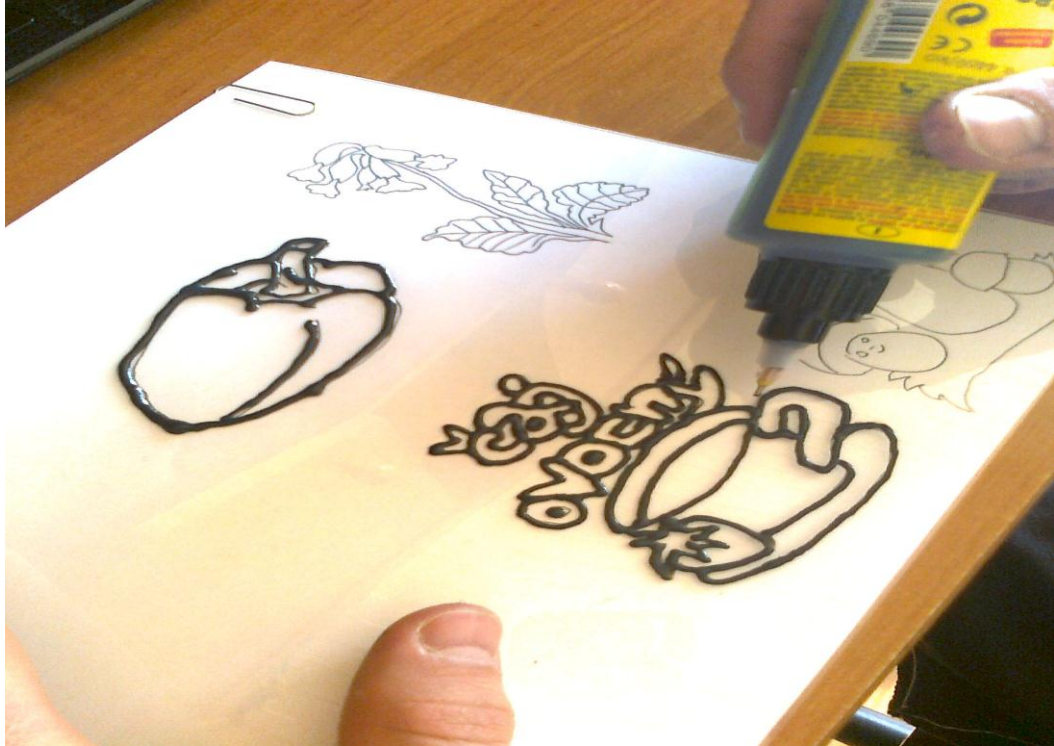

4. Pracovný postup

1. Zoberieme si predlohu a priložíme fóliu – ak je to možné, pripneme ich spinkami. Začíname pracovať z ľavej strany, aby sme si prácu nerozmazali. Upevníme nadstavce a začneme pracovať.

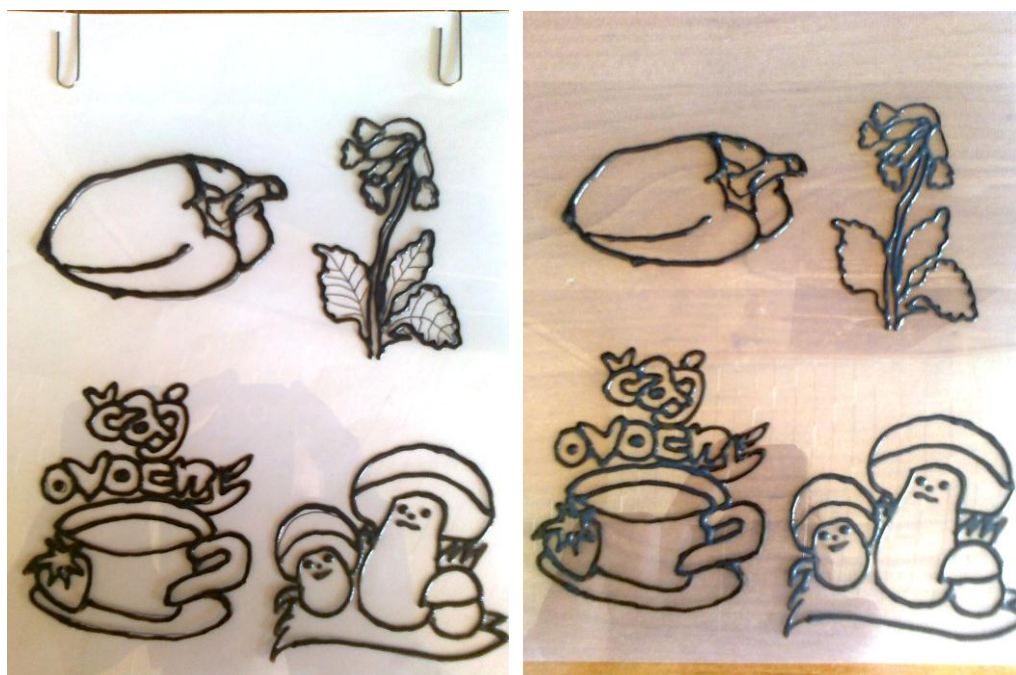

2. Obrysovou kontúrou obtiahneme obrysy obrázka a necháme dôkladne uschnúť. Začínáme pracovať z ľavej strany, aby sme si prácu nerozmazali. Upevníme nadstavce a začneme pracovať.

3. Postupne vytvoríme kontúry všetkých obrázkov. Môžeme a nemusíme odstrániť predlohu.

4. Jednotlivé plochy vymaľujeme podobne ako pri omaľovánke. Dávame pozor, aby nám jednotlivé farby nezatekali do susedných políčok. Taktiež dávame pozor, aby sme si rukou nerozmazali farby. Trošku skúsenejší môžu vyskúšať aj zapúšťanie farieb.

5. Asi po 24 hodinách môžeme obrázok zlúpnuť a nalepiť na zvolené miesto. Treba to robiť opatrne, alebo obrázok sa nám môže zlepíť dokopy. Ak by sa nám

náhodou obrázok zle odliepal z fólie, dáme ho na chvíľu do chladničky. Ak sa obrázok aj napriek tomu zle odliepa, použijeme špendlík, príp. pinzetu.

6. A toto sú hotové práce, ktoré sa nám podarilo vytvoriť.

